

АКСІОЛОГІЯ У СТРАТЕГІЯХ ТЕКСТОТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті йдеться про мовну реалізацію категорії «оцінка» в лінгвістиці тексту. Вербальні способи оцінювання співвідносяться з народницькою, модерністською та постмодерністською стратегіями текстотворення, кожна з яких має свої особливості.

Ключові слова: *постколоніальний комплекс, метафора, іронія, кітч, запозичена лексика, мовна гра.*

В статье речь идёт о языковой реализации категории «оценка» в лингвистике текста. Вербальные способы оценивания соотносятся с народнической, модернистской и постмодернистской стратегиями текстообразования, каждая из которых имеет свои особенности.

Ключевые слова: *постколониальный комплекс, метафора, ирония, китч, заимствованная лексика, языковая игра.*

This article deals with the language category “assessment” in linguistic text. The verbal methods of estimation are related to the populist, modernist and postmodernist text-strategies, each of them has its own characteristics.

Key words: *the postcolonial complex, metaphor, irony, kitch, borrowed vocabulary, language game.*

Лінгвістичне дослідження філософської категорії «оцінка» – в аксіології – найчастіше відбувається за одним із двох векторів: прагматистична орієнтація оцінних структур у художніх текстах або типологія мовних засобів реалізації оцінки. На часі є аналіз вираження оцінок з погляду лінгвістики тексту.

Визначенням поняття «оцінка» займалися українські та зарубіжні мовознавці, зокрема Е. Азнаурова, О. Вольф, Е. Меднікова, Н. Разінкіна, М. Ретунська, В. Шаховський, В. Кузнецова, Т. Космеда, С. Колесник, Й. Стернін, Р. Наре, N. Chomsky та ін.

У науці про мову категорія оцінки визначається як позитивна або негативна кваліфікація предмета думки; як судження мовця, його ставлення до предмета розмови – схвалення/несхвалення, бажане/небажане, захоплення/осуд тощо; як одне з основних складових частин стилістичної конотації.

Аксіологія, з одного боку, часто надає фактичний матеріал для визначення специфічних рис ідіолекту письменників, з іншого, модальну рамку оцінки можна вважати універсальною до певної міри, оскільки у вербальному процесі оцінювання завжди наявні обов'язкові компоненти: об'єкт і суб'єкт оцінки, шкала оцінювання, його стереотипи, аксіологічні предикати, інтенсифікатори тощо. Однак спосіб добору мовних засобів для вираження оцінки є індивідуальною особливістю мовця.

Утім, незважаючи на те, що оцінка є маркером індивідуальної мови людини, можна здійснити певні узагальнення щодо співвіднесення різних способів і засобів оцінювання з народницькою, модерністською та постмодерністською стратегіями текстотворення. Це становить мету цієї статті й визначає наукові завдання розвідки.

Лінгво-філософське розуміння оцінки ґрунтується на твердженні, що оцінка є категорією бінарною; співвідноситься з категорією «норма», що є історично змінюваним і національно забарвленим поняттям; характеризується градуальністю (ознаку можна виразити найбільшою – більшою – меншою – найменшою мірою). Оцінність є категорією структурно-семантичною, прагмасемантичною, функціональною.

Висуваємо гіпотезу про те, що способи формулювання оцінних висловлювань співвідносяться з народницькою, модерністською та постмодерністською стратегіями текстотворення. Саме поняття «стратегія текстотворення» корелює з терміном «ідентичність»: «... важливим елементом учасникового окреслення контексту дискурсивної події – а отже, однією з підстав зараховувати її до якоїсь практики з більш чи менш усталеною конвенцією – є сприйняття себе й інших як стійких носіїв певних рис чи орієнтацій – біологічних, соціальних, культурних, ідеологічних, – що визначають сутність цих людей та їхнє місце серед інших. Самоокреслення особи, зване в

суспільствознавстві її *ідентичністю*, формується у взаємодії з тим, як окреслюють її інші...» [2, с. 35].

У свою чергу, ідентичність співвідноситься з соціолінгвістичними категоріями «соціальна роль» і «соціальний портрет», тобто такими характеристиками як вік, стать, вид діяльності, посада, релігійність (конфесія), належність до субкультур тощо. Ці соціальні показники допомагають людині визначити співрозмовника за системою координат «свій – чужий».

Але крім соціальних статусів і ролей, важливими ідентифікаторами є близькість ідіолектів співрозмовників, схожість чи відмінність у доборі мовленнєвих одиниць, способах оцінювання, спільний для мовців лексичний фонд, зрозумілість чи незрозумілість імпліцитних висловлювань, чітке відчуття закладеної у текст іронії тощо. Спільний мовленнєвий код сприяє налагодженню симпатії та порозуміння людей. Цей спільний мовленнєвий код визначається певними лінгвістичними прийомами, тактиками й, зрештою, трьома ключовими для української мови стратегіями.

Аксіологія народницької стратегії текстотворення, як і сама народницька стратегія, характеризується традиційністю дискурсу, класичністю риторичних прийомів, подекуди фольклорною орнаментальністю. Модерністські оцінки позначаються наявністю лексичних запозичень та новаторських способів творення тропів і фігур мовлення. Аксіологія постмодерністського дискурсу відзначається кітчевістю, семантичною багаторівневістю, широким вживанням нетабуваної лексики.

Аксіологія народницької стратегії текстотворення має одну, тільки цій стратегії текстотворення притаманну, рису. Говорячи про суспільно-політичні та культурно-історичні реалії, мовці-народники вербалізують у своєму мовленні так званий постколоніальний комплекс. Народницька оцінка чітко може бути визначена за способом характеристики як наслідків, так і самої радянської доби для історії України. Оцінка завжди вкрай негативна й категорична: «*Різниця між советською й імперською практиками русифікації полягала лише у застосуванні різних асиміляційних методів, зумовлених відмінністю державних устроїв*» [УМ, с. 6]. Зазвичай нетерпимі до надмірності лексичних запозичень, мовці-народники вживають кальковане «*советський*» замість усталеного «*радянський*», виражаючи у такий спосіб найвищий ступінь своєї негачії до сказаного. Лексеми «*русифікація*», «*лінгвоцид*», «*мовна асиміляція*», «*колонізація*», «*зросійщення*», «*радянщина*» тощо становлять єдиний концепт постколоніальності й репрезентують у мовленні носіїв народницької стратегії нетерпимість до посттоталітарного минулого України.

Пильнуючи власне й чуже мовлення на предмет чистоти й відповідності дорадянським нормам української мови, мовці-народники реанімують питому українську лексику, вилучену з активного вжитку за радянських часів або таку,

що відійшла до пасиву мови з інших причин. Народники створюють тезауруси, каталоги та реєстри репресованих слів. Зокрема, приклад такого реєстру можна знайти у відомій праці «*Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду*» [УМ, с. 354-399]. У передмові до реєстру зазначено: «*Робота над Реєстром репресованих слів передбачала укладання списку тих лексичних одиниць української мови, що в результаті директивного «унормування» в різний час змінювано або знищено у ній. Фактичний матеріал – і вихідні слова, і слова-замінники – відібраний лише з документів, поданих у другому розділі дослідження. До списку вихідних слів у результаті наскрізного відбору ввійшла загальноновживана та термінологічна лексика, яка називалася: а) повної заміни, б) часткової заміни (модифіковано префікс або/і суфікс) чи в) була усунена взагалі*» [УМ, с. 354-355].

Ведучи лексико-семантичну роботу з розширення словникового фонду новітньої української мови, мовці-народники, і передусім мовознавці-народники, виводять в оцінній шкалі одним із найважливіших критеріїв оцінки лексики критерій українськості, себто узусності, традиційності слова. Так, географічний термін «*полюс*», прийнятий до активного вжитку за радянських часів, рекомендовано замінити питоמו українським словом «*бігун*» [УМ, с. 357]; запозичений із російської мови іменник «*маятник*» замінюють на «*вагало*» [УМ, с. 358]; замість субстантивованого прикметника «*божевільний*» рекомендують уживати «*вар'ят*» [УМ, с. 358]; відповідником до лексеми «*властивість*» зазначають іменник «*вдача*» [УМ, с. 358] тощо.

Оцінні структури, що характеризують внутрішньомовні та культурно-історичні процеси, часто реалізуються в концептах боротьби й болю. Потрапленість української мови, необхідність виживати за складних історичних умов, наявність зовнішніх ворогів української мови – усе це складає аксіологію народницької стратегії. Наприклад: «*Розвиток української мови впродовж усього ХХ століття мав частіше насильницький, аніж еволюційний характер, і мотивувався ідеєю боротьби з українським буржуазним націоналізмом...*» [УМ, с. 354].

Оцінка навколумовних реалій може бути висловлена менш агресивно, в традиційній українській риторичній, однак інтенція мовця лишається незмінною – вболівати за активний розвиток української мови. Наприклад: «*Ще 10 років тому можна було вірити, що буде держава – буде і мова. Українська держава – українська мова. Вірили тим охочіше, що це ж не тільки природно, логічно, а й, сказати б, звичайно – впродовж усіх десятиліть радянщини нас привчили думати, що «буде хліб – буде й пісня». Буде?»* [Г, с. 2].

Інша риса оцінного дискурсу народництва лежить у площині переносних значень слів. Очевидним видається, на перший погляд, тотожність

народництва й усталених українських тропів і фігур. Однак такий погляд на новітнє народництво завузький. «Спроба його [народництва – Т. М.] узагальнення, як правило, скидається на перелік рис, як-от «особливе тяжіння до традиційних, старих або автономних художніх структур (бароко, бурлеск), до активного продукування – з метою самозбереження – романтико-народницької ідеології, до засвоєння й закріплення дидактичних та етнографічних форм творчості, використання елементів розмовної (переважно просторічної), а не писемної літературної мови тощо» [3, с. 29].

Крім традиційних епітетів і семантично зрозумілих прозорих метафор, народницька стратегія текстотворення не є відірваною від сучасних реалій життя. Не слід гадати, що носії народницької стратегії текстотворення страждають на мовне хуторянство й рустикальність. Ці характеристики є справедливими для модернізму гатунку першої половини ХХ ст. Нині мовці-народники також вживають у своїх оцінних висловлюваннях лексичні одиниці, що відбивають сучасний рівень розвитку суспільства. Але терміни сьогоднішньої науки й назви новітніх технічних засобів та інших реалій сучасності становлять поодинокі, доречні, контекстуально виправдані вкраплення. Наприклад: «Вона теж несла в собі ті ж такі генци, тому й любила цю спокійну й таку величну стару, любила цей дім і всі речі в ньому, світло його кімнат і запахи» [Ш]; «... досить було їй оступитися, коли блукала по хаті, як дізнавала солодкого спазматичного болю» [Ш].

Трапляється, що в одному народницькому тексті поспіль стоять приклади класичної української риторики та провідних наукових понять, тобто термінів, й іншої «нерозмовної» лексики. Наприклад: «Достеменно повноцінне буття нації можливе передовсім у стихії рідної мови, в «живій скарбниці народу», як писав Панас Мирний, втрата якої рівнозначна засудженню на смерть власної душі. Метафора письменника схоплює суть явища: йдеться ж бо про генетичний код національного буття, знехтуваний будь-якою позитивістською доктриною» [Ков., с. 2].

Для новітніх народників розтабуована за часів модернізму тема тілесності продовжує лишатися сферою сакрального, про яке слід говорити обережно. В народницькому дискурсі концепти «Кохання» і «Секс» синонімічні, а в ідіолектах окремих письменників-народників є цілковитими синонімами. Говорити про фізіологічний рівень почуттів – це говорити про кохання, себто про самі почуття. На відміну від народників, модерністи вже чітко відмежовують ці два концепти, а постмодерністи доводять це розмежування до крайності – концепт «Секс» поглинає все диглосійне поле концепту «Кохання».

Порівняймо три висловлювання про фізичний бік кохання.

Народницьке висловлювання: «Вночі ми тепер з дружиною спимо на балконі. Боже мій, як це гарно – кохати жінку під метеоритним дощем з-

під сузір'я Персея! Це такі фесричні ночі, непорівнянні навіть із тим місячним затемненням, бо тепер під зорями я бачу її обличчя. Імпульси нашої пристрасті не в пекучих кодах еротики, не в топографії еrogenних зон, а в нерозгаданих таємницях психіки. Бо інакше можна було б мати десять коханок, різної масті, різних темпераментів, але тоді б це були варіації сексу, чоловіча колекція, сума досвідів і утіх. А мені потрібна саме ця жінка, жінка з обличчям єдино коханої» [Кос., с. 316-317].

Модерністське висловлювання: «... та тільки ж вони всі хочуть говорити, хочуть відсорбнути, розвезькуючи слиною й спермою, ковточок тебе...» [3, с. 31-32].

Постмодерністське висловлювання: «... і тоді ти вже просто з упертості й принциповості підстеріг її у кінці вагона, заштопхнув у вбиральню і, замкнувшись зсередини, почав обціловувати, вона, як не дивно, відповідала, а ти все налягав на неї, приперши її сідниці до умивальної раковини, Хомський. Тобі навіть подумалося, а чи не виграти її зараз отут, за якісь дві-три хвилини, але поїзд зупинився, вами – нею й тобою – добряче трусонULO, ти втратив рівновагу, і, заки підводився з унітазу, вона вишмигнула з убиральні» [А, с. 35].

Як бачимо, описи тіла, назви фізіологічних понять і процесів присутні в усіх трьох цитатах. Однак важко не помітити, що в першому наведеному тексті загальну семантику можна назвати «почуття», у другому – «роздуми про дух і тіло», у третьому – «фізіологія».

Аксіологія модерністської стратегії текстотворення позначається свідомим вживанням лексичних запозичень і кальок, переважно з англійської мови, з метою вираження оцінки соціального статусу чи культурного рівня людини, про яку йдеться. Наприклад: «... в Америці блатне бабисько навчилося лаятись по-англійському, особливо гарно вдавалося йому «Шіт!» – котяче шипіння з дугасто вигнутою спиною, а також презирливе «О, кам он – тів мі е брейк!», яким колись раз уперезала була того чоловіка...» [3, с. 20-21].

Мовці-модерністи свідомо оперують лексичними запозиченнями, часто висловлюючи своє ставлення для них і надають оцінку самим запозиченим лексемам в структурі оцінних речень, наприклад: «... поніпаємо в пошуках *right people*, які б тебе побачили, зараз саме слушний час, все-таки, яка не є, а Юкрейн, і арт-менеджери починають мишикувати за новими іменами...» [3, с. 115]; «От чим це, до речі, паршива чужа країна – набиваються, натрушуються, як пух у ніздрі, напихатні чужинецькі слівця і звороти, заліплюють пори в мозкові, нахабно тиснутья понідруч, навіть коли ти наодинці з собою, – і незчуваєшся, як починаєш балакати «хеф-напів», тобто повторюється те саме, що вдома (вдома? Схаменися, кобіто, – де він, твій дім?), ну, гаразд, у Києві, в Україні – з російською: всякає ззовні накрапами, зсихається-цементується, і мусиш –

або повсякчас провадити в умі розчисний синхронний переклад, що звучить вимучено й ненатурально, – або ж приноровитися, як усі ми, самим голосом брати чужомовні слова в лапки, класти на них такий собі блазнювато-іронічний притиск як на забуцім-цитати (наприклад – гарний приклад для студентів, можна навести завтра на лекції: «Ти себе що – «победітельницею» почуваш?») [3, с. 43-44].

За доби модернізму набуло поширення в мові явище, назване «мамізмом». Загальна інфантілізація сучасної людини виявляється як у певних психологічних особливостях, так і в суто мовних прикметах – надмірної кількості демінутивів. Сюсюкання й зловживання зменшено-пестливими афіксами стало прикметою модерних часів, а остаточно закріпилося у постмодерністському кітчеві. Якщо демінутиви вжито з саркастичною метою, для створення іронічного колориту – це вияв постмодерністської стратегії текстотворення. Якщо ж дискурс, позначений пестливістю, виражає ніжні почуття, очевидно, маємо справу з модерністською стратегією текстотворення. Порівняймо: «Нарешті справжні ласуни дочекались того, про що часто мріяли холодними зимовими вечорами. Дехто мудріший приготував собі заздалегідь кілька пакуночків мороженого чи принаймні кілька слоїчків звареного джему з цього напрочуд весняного та смаковитого румбамбару» [П, с. 24] та «... і чи знову притарабанить з собою оту секс-бомбочку, свою жінку, зрештою, іноді вона мусить залишатися з дітьми...» [А, с. 36].

На сьогодні, модерністська стратегія текстотворення не є чітко вираженою, вона запозичує лексичний репертуар постмодернізму, використовуючи народницькі інтенції. Напевно, це діахронічно другий етап розвитку стратегій текстотворення в українській мові, на синхронічному зрізі він виявляється не достатньо самостійно.

Аксіологія постмодерністської стратегії текстотворення, по-перше, має особливий тип формулювання оцінного висловлювання, який можна визначити як контекстуальну невідповідність повідомлення комунікативній ситуації. Приклад із тексту Іздрика «Таке»:

- У тебе розкішна будова, – сказав він.
- Ти бездоганний енергетично, – відповіла вона.

Нормальне освідчення.

Хоча бувають і коротші» [I, с. 101-102].

В освідченні вжито біоенергетичну термінологію, а ремарка автора щодо нормальності висловлювання за критерієм довжини речень додає експресивності всій цитаті.

Часто іронічне ставлення мовців-постмодерністів до чогось виражено навмисним калькуванням з російської або англійської мови: «Проте фісташки смакують мені дедалі більше, і купуючи їх, я завжди перевіряю, чи достатньо для помітного ефекту наслоїлося на оріхах сольової пилі і глини, тому що если солі недостатньо, ну, кароче, ви поняли, да?»

[I, с. 108]; «... а всьо-такі красівіє мєста, каже твій сусід до своєї вірної дружини, так, старий москалю, життя прекрасне, ми в їжджаємо у Чортопіль, нашу духовну Мекку, прошу всіх устати...» [А, с. 37].

Іронічний колорит може бути досягнуто й цілком традиційними тропами, як, наприклад, метонімія чи метафора, однак постмодерністські тропи порушують традиційні табу на тему тілесності й сакральності: «Дівчина усміхається, вона має багато золотих зубів, і ти зненацька розумієш, що найбільше в ній тобі сподобалися її джинси, а тому не надто жалкуєш, коли поїзд рушає, а золотовсміхнена Маруся так і залишається на пероні» [А, с. 35]; «... якщо я не їду, він смертельно напивається у тому Чортополі, до вскачки, до білочки, денно і ноцно, питиме все нараз, бльоватиме і знову питиме, аж доки його не привезуть додому майже мертвим... бо це чудо, це гівно обов'язково виконало б свою погрозу і напалося б як остання свиня...» [А, с. 38]; «... професійна українізаторка, наче це по одному органу їм усім нарошуєш, коли-небудь наша незалежна, чи радше ще-не-вмерла, якщо до того часу не вмере, мала б запровадити якусь спецвідзнаку – за кількість українізованих койкомісць, ти б їм загаратала список тобою навернених!...» [3, с. 46].

Інша прикмета постмодерністської оцінності – затермінологізованість дискурсу. Надмірне вживання термінів різних сфер життя, різних наук у контекстах, далеких від наукового стилю, створюють як іронічний колорит, так й інші види колоритів: психологічної втоми мовця, байдужості, страху чи радості тощо. Інколи застосування термінології позбавлене додаткових семантичних відтінків і є колоритно стерильним. Наприклад: «Спочатку музика видавалася мені математикою. Ну, і я вивчав її як математику. Чесно і педантично. Сподіваючись, що це зробить із мене музиканта. Тріолі, трізвучки, пізніше – септакорди і нонсептакорди, згодом – тригонометрія, теорія множин, комбінаторика. Все це просунуло мене від гами до мажор аж до тональної електроніки (не оминувши ані фуги, ані регтайма) та навіть на йопть не наблизило до розуміння гармонії звуків, му-у» [I, с. 109].

Об'єднуючи найсуттєвіші ознаки постмодернізму, стикаємося з поняттям кітч у культурі та його реалізацію в мові – лінгвістичним кітчем. Наочний приклад українського кітчю подає Т. Гундорова, говорячи про «леді Суржик-кітч» Верку Сердючку: «Попри досить поширене негативне ставлення до Сердючки, треба визнати, що вона є одним із найцікавіших проєктів доби постмодернізму в Україні. Що символізує нова леді Кітч? Передусім провокативний характер перекодування романтичних ідеалів, котрий своєю чергою виступає засобом розгортання нових цінностей і нової естетики (чи псевдо естетики). Символіка, персоніфікована Сердючкою, багатоаспектна. Можна говорити про гендерний код (переодягання

чоловіка жінкою), код маргінальний (провідниця Верка Сердючка стає супер-зіркою), попкультурний (її «зірка вість» втілюється матеріально – короною-зіркою на голові) і навіть посттоталітарний коди – п'ятикутна зірка на голові виразно нагадує про червоні зорі Кремля, між тим як сріблястий, металевий колір одягу явно відсилає до технологій, космічної реальності» [1, с. 10-11].

Усі ці семіотичні розшифрування постмодерністського кітчу як такого пасують і до кітчу лінгвістичного: тональність постмодерністського дискурсу є неромантичною, далекою від сентиментальних колоритів, її, швидше, можна було б назвати «стьобом», однак сама лексема стьоб не є лінгвістичним терміном, це сленгові одиниця, що має емоційно-оцінне забарвлення. Однак саме стьоб якнайповніше характеризує манеру письма й говоріння мовців-постмодерністів.

Гендерні студії та жіноча проза також стають маркерами постмодерністської стратегії текстотворення. Традиційно література була чоловічим простором, «патріархальність» і «сімейність» українських письменників неодноразово відзначали й критики, й самі митці. Розквіт гендерної лінгвістики відбувся в американському мовознавстві, поширюючись на мовознавство світове.

Так звана жіноча проза, з одного боку, підкреслює стать автора, з іншого – відмовляється від поділу на статі в літературі. А подекуди жінки-письменниці навіть намагаються висміяти авторитет чоловіка: «... *вперше-бо мала до діла з мужчиною-переможем. Українець – і переможець: чудасія, їй-бо, в сні б не приснилося...*» [3, с. 79].

Перспективою дослідження є виявлення індивідуальних аксіологічних рис в ідіолектах письменників, політиків, відомих людей.

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА

- [А] – Андрухович Ю. Рекреації : [романи] / Юрій Андрухович. – Київ : «Видавництво «Час», 1996. – 287 с.
- [Г] – Гречанюк С. Не ювілейне / Сергій Гречанюк // Урок української. Науково-публіцистичний журнал-дайджест. – № 8 (30). – 2001. – С. 2–8.
- [З] – Забужко О. Польові дослідження з українського сексу : [роман] / Оксана Забужко. – Видання дев'яте. – К. : Факт, 2007. – 176 с.
- [І] – Издрик Ю. Таке / Ю. Издрик. – Харків : ВАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус», 2009. – 268 с.
- [Ков.] – Ковалів Ю. Білінгвічна трагедія людини, родини та нації в Україні / Юрій Ковалів // Урок української. Науково-публіцистичний журнал-дайджест. – № 6 (28). – 2001. – С. 2–6.
- [Кос.] – Костенко Л. Записки українського самашедшого / Ліна Костенко. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури).
- [УМ] – Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: Док. і матеріали / [упоряд. : Л. Масенко та ін.]. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 399 с.
- [Ш] – Шевчук В. Дім на горі : [роман-балада] / Валерій Шевчук. – К. : Рад. письм., 1983. – 487 с.
- [П] – PostПОСТУП. Всеукраїнська газета. – № 5 (46). – 2010. – 24 с.

ЛІТЕРАТУРА

- Гундорова Т. Кітч і Література. Травестії / Тамара Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с. – (Сер. «Висока полиця»).
- Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки / Володимир Кулик. – К. : Критика, 2010. – 655 с.
- Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі : [монографія] / Соломія Павличко. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Либідь, 1999. – 447 с.

© Монахова Т. В., 2013

Дата надходження статті до редколегії 25.02.2013 р.

МОНАХОВА Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», м. Київ.

Коло наукових інтересів: лінгвістика тексту, риторика, когнітивна лінгвістика, корпусна лінгвістика, лексикологія тощо.